

Darila za birmance!

Kmalu pride zopet čas, do bodoje prevzv. knez in škof delili po mnogih župnijah zakrament sv. birmice. Navadno dobijo birmanci od svojih botrov tudi primerna darila. Mnogokrat dela botrom največ preglavice, kako darilo naj bi dali svojim birmancem. Po našem mnenju je najboljša, da naložijo botri birmancu, ako je mogoče, primerno svoto denarja v posojilnici in otroku izročijo knjižico ter birmanca tako učijo štediti. Za spomin pa mu naj še kupijo lep molitvenik in lep rožni venec. A pri nakupovanju molitvenikov naj botri ne gledajo na lepo vezavo, na krasne platnice, temveč na lepo vsebino molitvenika. Zato upamo, da bomo botrom ustregli, ako jim nasvetujemo, katere molitvenike naj kupijo svojim birmancem za spomin.

Mi najbolj priporočamo sledeče molitvenike:

1. Sv. opravilo

Spisal župnik Jožef Čede, natisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ta molitvenik je sestavljen natančno po Katekizmu in obrednih knjigah. Obsega krasno in poučno razlago celega cerkvenega leta. Ima vse navadne pobožnosti, 6 raznih sv. maš, pouk o zakramentih, molitve za popoldansko službo božjo in 73 najlepših pesmi. Ta molitvenik najtopleje priporočamo kot darilo za birmance. Stane pa z ružečo obrezo K 1'30, v zlati obrezi pa se dobi v raznih finih vezavah po K 1'50, 1'70, 2'60 in 2'70. Primeren je za birmance od 10 let naprej.

2. Malo sv. opravilo.

Ta je krajši posnetek iz prejšnjega molitvenika. Je lep in poučen ter primeren za otroke od 7 do 10 let. Stane pa v ružeči obrezi 70 vin., v zlati pa 1 K.

3. Prijatelj otroški.

Spisal dr. J. Somrek. Ta molitvenik je prav primeren za otroke od 7. do 10. leta. Je jako poučen in obširen ter stane v priprosti vezavi 40 vin., z zlato obrezo pa 50 vin.

4. Venec pobožnih molitev in sv. pesmi.

Ni ga molitvenika, ki bi imel tako krasna premišljevanja in tako pobožno navdahnjene molitvice, kakor je ta. Obsega tudi nad 600 prelepih cerkvenih pesmi. — Primeren je posebno za birmance obojega spola, ki imajo glas za petje. Stane v ružeči obrezi 3 K, v navadni zlati obrezi 3 K 50 vin., v fini vezavi pa 4 K in 4 K 20 vin.

5. Družbine bukvice.

Spisal J. Rozman. To je molitvenik za vsa krščanska dekleta, ali so pri Marijini družbi ali ne. Mirno lahko rečemo: Za dekleta ni boljšega molitvenika kakor je ta. Ta knjiga je primerna za dekleta od 12. leta naprej. Stane v ružeči obrezi 3 K, v navadni vezavi z zlato obrezo 3 K 50 vin., v krasni vezavi pa 4 K in 4 K 20 vin.

Te molitvenike torej botrom res iz prepričanja priporočamo kot primerna darila za birmance. Dobi boru, kamor se naj piše po-nje. Poština stane za prve tri 10 vin., za zadnja dva pa 20 vin.

V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru pa se dobijo tudi lepi rožni vencji vsake vrste od 15 vin. do 2 K 50 vin. komad.

Botri, poslužite se pri nakupovanju birmanskih daril letos posebno Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta, št. 5. Tiskarna je naše domače, slovensko podjetje, ki vam bo točno in dobro postregla!

Kdor potrebuje **lepo, dobro blago** za velike ali male, naj pride v 540

Seršenovo narodno trgovino v Ljutomer.

Tam najde jako dosti tudi najfinejšega, najboljšega blaga po skrajno nizki ceni, štofe za moške obleke, najmanj 50—60% ceneje, kakor tisti, ki naročuje od drugod.

V kratkem imamo sv. birmo; kdor kupi za birmance najmanj za 10 K, dobi molitvenik v zlati obrezi. Vsakovrstnega platna, štofa, svile, cajga, volne, domačega druka, žameta, svilnatih robcev, je ogromna množina na izber.

Franc Seršen v Ljutomeru.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

A. VIHER

Koroška ceste 53 **Maribor** Ruegasse 2 in 4

se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarjskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Najboljša vsakovrstna dalmatinska vina se dobe edino-le pri:

razpošiljalnici in zalogi dalmatinskih vin

Glavni trg 8 Celje Glavni trg 8
529 **Zahtevajte cenike!**

Tovarna za kemične izdelke v Hrastniku

priporoča kmetovalcem superfosfat iz koščene moke in rudninski superfosfat, nadalje razne vrste mešanih gnojil, ki vsebujejo vse, za zemljo potrebne redilne snovi.

Za gnojenje hmeljišč najboljša znamka: Kaliamonijak-superfosfat. 502

Najboljše sredstvo proti

PERONOSPORI

FORHIN

je večkrat zboljšana bordelajska mešanica v gotovem stanju. Jamči za dober uspeh tudi na mokrem listju. Rabljev tudi pri rosi. — Se ne vsede. Brez števila priporočljivih pisem!

Sadje in vinorejci rabite v lastnem interesu „bakreno-žvepleni prašek“ proti plesnobi „Bagol“ za uničenje črva kiseljaka „kalifornijski drobec“ proti sadnim škodljivcem, gosenični ilm proti gosenicam itd., „Laurina“ za poletno pokončevanje škodljivcev, „Lauril-karboline“ za pokončevanje po zimski, „Lauril-drevesni vosek“ za cepljenje, „lhneumin“ za nežne cvetlice, „Nikotin Quassia izvleček“ za škropljenje drevesnic, „Topomor“ proti poljskim mišim, „Pampil“ proti osam in drugim žuželkam. — Zahtevajte natančni popis in podatek o uporabi zastoj in poštine prostb od glavnega zastopa „Forhin“ tovarna za izdelavo sestav za škropljenje vinogradov:

Konstantin Ziffer, Dunaj XIX,
513 Gatterburggasse 23. (Bock-Herzfeld).

ta je prijatelj naš pravi,

Ki nas krepi,

Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobro in po ceni kupite v trgovini Alojzija Vršič v Ljutomeru

Priporočam vsakovrstno manufakturno blago, najlepše volnene obleke za ženske, za birmo krasne bele obleke, batiste, platno, venčke, najnovejše svilnate robece. — Gotove obleke iz štofa in cajga vsake velikosti, lepe srajce bele in pisane in vse drugo izgotovljeno perilo. Obuvala vsake velikosti za otroke, ženske in moške. Voščene in mlečne sveče za cerkve, pogrebe in dr.

Botri! Za birmo najlepša darila: molitveniki in rožni vencji. 549

Slovenec Konrad Skaza

St. Ulrich Gröden
Tirolsko.

Atelir za vsa
umetna cerkvena
dela.

Slovenske cenike zastoj in franko. Za vsaki poljubni kip originalne fotografije, za oltarje itd. originalne načrte pošljem hitro in brezplačno. Velika zaloga sv. razpel in olnatistikah na platno navlečeno. Vsakemu, tudi najmanjšemu naročilu pridedek. Pri večjem naročilu in promptnem plačilu primeren popust. 838

Cene brezkonkurenčne.

Velika razpošiljalnica

Bratje Lechner

-- Gradec, železna hiša --

služi vsem slojem kot najcenejši vlr za nakupovanje.

Prosim zahtevajte!

vzorci in cenike o modnem blagu — lanenega blaga — blaga za gospode — rezno blago — manufakturno blago — oprave za novoporočence.

To ničesar ne stane

vendar vsakemu dobro služi. Če pridete v Gradec, poskusite kupiti pri nas blago.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe iz

Havre v Newyork

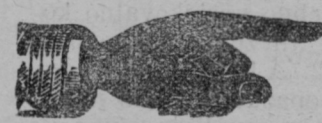
najkraj. in najhit. voznja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana

konces. potovalna pisarna (Dunajska cesta 18 v hiši Kmetске posojilnice, nasproti znane gostilne „Figabirt“). 375

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Pozor! Velecenjeni Pozor!
gg. posestniki zemljišč in vrtov!

Samo izborna blago!

Spomlad je nastopila in Vas pozivlja, da obdelate svoje travnike, polje in vrte. Kakor Vam je znano, dobivajo se najboljše in najbolj zdrava **gozdna, detelina, travna in zelenjadna semena**

le v obče znani specerijski in semenski trgovini tvrdke

M. Berdajs v Mariboru

na Zofijinem trgu Za prijazna naročila se najtopleje priporoča z odličnim spoštovanjem

M. Berdajs.

Točna postrežba!

Janez Zwillag, trgovski vrtnar

**: MARIBOR :
 Kloostergasse 11**

proda zaradi pomanjkanja prostorov

lovorjeva drevesa

v vsaki velikosti za cerkve in druge dekoracije po prav nizkih cenah.

40 klavirjev in harmonijev

boljboljši pianini), Stelzhamer in Höriegel (amer. harm.), vseh vrst glašenega orglja, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole **A. Breznik, Ljubljana**

Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakdo na obroko po **15 kron** prvovrsten instrument gori imenovanih slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd. po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglaševanje in popravila točno in cenno. 969

„Titania“ brzoparilnik za živinsko krmo
 izdelan iz kovanega železa in močne pločevine

Nenavadno hiter razvoj pare.
 Vsako kurivo porablivo.
 70% prihranka na kurivu.
 Na željo se odda tudi s posebno, zakonito zavarovano pripravo za žganje-kuhu.

S patentovano mečkalnico in z zakonito zav. pripravo za gretje vode.
 Posebni vložki za kuhanje perila.
 Tisoči že v rabi.
 Ceniki na željo za stonj in franko.
 Zastopniki se iščejo.

Delavnice Titania, Wels 136, Zg. Avstr.
 Največja specialna tovarna brzoparilnikov na Avstro-Ogrskem. (Nadalje se izdelujejo vsi poljedeljski stroji najboljše kakovosti in se prodajajo pod jako ugodnimi placilnimi pogoji).
 Generalno zastopstvo za Kranjsko in Štajersko: Franc Asen v Gradcu, Mariengasse šte. 22.

Za birmo najnovejše volneno blago, batisti, cefirji židane rute, vence za dekleta, kakor tudi najnovejša izbira za moške in za fante za obleke, klobuki, srajce itd. po nižjih cenah pri **Jos. Druškoviču v Slov. Gradcu.**

Družinske hiše novozidane, 6 minut od glavnega kolodvora v Mariboru se pod ugodnimi pogoji prodajo. Vpraša se pri g. Maček, Krčevina pri Mariboru št. 187. 419

Goričar & Leskovšek, Celje
 Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah.
Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.
Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.
asna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.
Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob času bolezni in smrti iskreno ljubljene nam hčerke oziroma sestrice **Anice Lorber,** katera je dne 22. aprila po daljši bolezni, mirno v Gospodu zaspala, doprinesli dokaze globokega sočutja in sozalja, izrekamo prisrčno zahvalo. Posebna hvala naj velja veleč. gg. domačima duhovnikoma, posebno veleč g. župniku Evaldu Vračko za ganljiv, v sree segajoč govor ob Anični gomili, vsem pevkom za ganljivo nagrobnico, članicam Marijine družbe in Dekliške zveze, ki so v tako obilnem številu posodile nepozabni pekojnici zadnjo pot ter sploh vsem, ki so spremili našo Anico k zadnjemu počitku. Vsem: Bog plati! v Selnici ob Muri, dne 26. aprila 1913.

584 **Žalnočji stariši brata in sestre.**

Podajem popolno jamstvo

da moji gumijevi trakovi **Trissin** kljub solcu, dežju in roza požlahtnenje si 14 dni na rozgi vzdržijo. Priporočeno od mnogih državnih vinorejskih šol in kmetijskih družb kot najboljši gumi za cepljenje trt. Na stotine pohvalnih pism. Na 1 kg gre po 4000 trakov, 12 cm dolgi in 4 1/2 mm široki. Vzorci in cene gratis in franko.

Rudolf Oesterreicher, Dunaj II.
 Lilienbrunnngasse št. 10. 581

Po infekciji

so že mnogokrat iz neznanih ranic nastale hude rane. Rane se torej naj pokrijejo s sredstvom, ki se za to najbolj priporoča.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celjenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo 4 pušice za 7 K, po deset pušic poštnine prosto na vsako postajo avstr.-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, cene in varstveno znamko. Pristao je po 70 vin.

Izdelovatelj in glavni založnik **B. Fragner,** lekarnar in dvor. zal. Praga II., t. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W. A. König, Friedrich Prull, Viktor Savost. Pozor na ime izdelka.

Ne grešite zoper Vaš želodec

temveč podpirate njegovo delovanje kot prebavljalni in čistilni organ.

Domače sredstvo, ki je napravljeno iz izbrano najboljših in učinkujočih zdravilnih zelišč, sredstvo, ki vzbuja tek in pospešuje prebavo, sredstvo, ki lahko odvrta in odstranjuje posledice nezmernosti, napačne diete, prehlada, posledice sedenja in zapečenosti kakor gorečico, napetost, preobilo tvoritev kislin in krčevito bolelost, sredstvo, ki vse to ublaži ali pa odstrani, je „**Dr. Rosa-Balzam za želodec**“ iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavoja nosijo postavno določeni varstveni znak.

Razpošilja se vsak dan.

Ena steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Po pošti, če se pošlje napre K 1.50, se pošlje mala steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za 8 K štiri velike, za 22 K štirinajst velikih steklenic franko na vse postaje avstro-ogrske monarhije. Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

Izdelovalec in glavna zaloga **B. Fragner,** lekarnar, c. kr. dvor. zal. Praga III. št. 203.

Dobi se v lekarnah v Mariboru: W. A. König, Frid. Prull, Viktor Savost.

Koža se mora do dobra snažiti in zato je najboljšo dobro milo; kajti slaba tržna mila prej škodujejo, kot koristijo. Fino **Lysoform-milo** ima nenavadno romantičen duh, je nežno in deluje vsled 1 odstot. Lysoforma antiseptično. Za poizkus deluje prepričevalno. Milo se vidi drago (en kos 1 K), a ker je veliko in izdatno, je faktično po ceni. Naredite en poizkus!

Zanimivo knjigo o „zdravju in razkuževanju“, Vam pošiljam zastonj in poštnine prosto. A. C. Hubmann, referent „Lysoform-delavnice“, Dunaj XX. Petraschgasse 4. (—Mosse 44)

Zobovje in ustne votline so mnogokrat prostori za infekcije, radi česar je potrebno, usta vsak dan dvakrat z antiseptičnim, izbornim sredstvom **Pfefferminz-Lysoform** izmiti. Nekaj kapljic zadostuje v kozarcu vode, da dobimo razkuževalno tekočino, katera neprijetni duh takoj odpravi in zobovje dobro konservira. Tudi za izplakovanje je zelo pripravno. Originalna steklenica K 1.60. Naredite poizkus.

J. Fauland v Ptujju
 trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

576

Zdravilišče **Varaždinske Toplice** z žveplom. (Hirvaško).

Železniško in poštna postaja, telefon, brzojav. **Novo zdravilišče z elekt. razsvetljavo.** Staroznano, radioaktivno zdravilišče z žveplom + 58° C. jako priporočljivo proti **protinu, revmatizmu, ischias i. t. d.** Zdravljenje z pitno vodo pri boleznih v vratu, grlu, prsih, jetrah, želodcu in črevesnih boleznih.

Elektr. masaža. — Biatne in solčne kopele. — Odprto celo leto. — Moderna oprema. — Novi hoteli. — Krasna okolica. — Vojaška godba. Prospekte pošilja gratis. 530 Prospekte pošilja gratis.

GOSPODARSKE NOVICE

Izhajajo kot priloga Slovenskega Gospodarja z vsako drugo številko.

Št. 9

Dne 1. maja 1913.

Leto VI.

V Ljubljano v obrtno šolo!

Štajerski Slovenci napenjamo svoje moči na raznih poljih, v raznovrstnih strokah. Tako se pehamo, da izboljšamo kmetijske razmere ter se iz strokovnih časopisov in knjig učimo, svojo mladino pošiljamo v poljedelske, sadjarske in vinarške šole in po vrhu še prinašamo druge denarne žrtve. Tudi naraščaj v takozvanih učenih stanovih nam dela mnogo skrbi; silne žrtve stane, da imamo to število duhovnikov, zdravnikov, profesorjev, sodnikov, finančnih uradnikov, učiteljev itd., ki je gleštamo.

To narodno stremljenje je gotovo častno in hvalevredno, toda, in tega ne izjavljamo prvokrat in tudi ne mi prvi, enostransko je, ker tehnične potrebe, ki se javljajo v različni industrijah in obrtih, kakor tudi trgovinske potrebe preziramo, da ne rečemo, zanemarjamo. Svojih inženirjev skoro da nimamo. Inženirjev pa je mnogo vrst; poleg takih, ki gradijo ceste, napravljajo vodne in visoke stavbe, so drugi, ki znajo sestavljati razne stroje, od teh zopet takšni, ki se ukvarjajo zgolj z elektrotehniko ali v zadnjem času tudi že celo zgolj za napravo zračnih plovil, pa tudi oni, ki se v kmetijstvu ali posebe v gospodarstvu ali v izboljšanju nerodne zemlje izobražujejo na visoki šoli, so inženirji. Nadalje nimamo svojih kemikov, lekarinarjev, zemljemercev, ali geometrov. Da bi bistroumnega dečka posvetili enemu imenovanih stanov, nam niti ne pride na um, kakor tudi ne, da bi, recimo, načrten risar mogel najti izbornu službo tudi v kaki tovarni, dasi je vendar lahko uvideti, da je uzorce na raznih tkaninah treba prej izumiti in risati, predno je stroj vtisne. In taki risarji imajo ministrske plače. Če deč-

ka, ki smo ga namenili v to ali ono rokodelstvo, damo v uK poštenemu mojstru in deček kar tri leta srečno prebije, mislimo, da smo zadostili zahtevam današnjega obrta. Dočim je dejstvo, da je ključavničar, tesar, kovač, mizar, lončar, kamenar, kipar in še ta in oni danes le reven šušmar, če zna le toliko, kolikor je videl in se naučil pri svojem mojstru. Slično velja pri trgovcu. V štacuni znati se spretno kretati, blago vedeti po kakovosti razločevati in ga naročati, izkratka: usposobljenemu biti le v toliko, v kolikor se da to doseči zgolj od strani trgovca, je onemu, ki hoče imeti svojo trgovino na višji stopinji od krošnjarja in vaškega kramarja, danes mnogo premalo. Izkratka: za razne tehnične stroke in za trgovinsko stroko nimamo doslej še prav nič smisla.

A tudi te stroke moramo v svoji domovini sami imeti v rokah, ne pa tujei, sicer smo kot narod podobni človeškemu telesu, ki ima pač noge in roke in tudi še kos glave, ne pa želodeca, pljuč, jeter in drugih srednjih organov. Takšno telo ne more eksistirati, ne more pa tudi eksistirati narod, ki mu manjka velika skupina najvažnejših stanov, ki po mestih in trgih izvečje ga tvorijo takozvani meščanski stani. Ali ne tarnamo vedno, da je ves naš napor, narodno napređovati, toliko časa jalov, dokler ne bomo imeli meščanskega stanu? Posvečevati se napomnjenim stanovom, je torej sveta narodna dolžnost.

Stari praktični oziri, osebne koristi, nam velevajo, da enostranosti damo slovo. Raznih slovenskih doktorjev in uradnikov ne manjka, kakor smo že omenili, dasi jim je, ker so Slovenci, poslano s trnjem; poleg tega vlada Slovence' izpodriva, kolikor le more, z Nemci, ki so se pol leta učili slo-

venski, in z narodnimi odpadniki, ki so za nas hujši od janičarjev, za dnji čas pa, kakor je n. pr. pri justici, sprejem Slovence sploh odklanja. Ne pravimo, da naj naša mladina vseučilišču obrne hrbet, ali to stoji, da je z vseučiliščem doma Slovencu težko najti kruha, dočim ta na tehničnem in trgovskem polju nanj čaka.

Na tehničnem polju zopet dobi mnogo lažje službo in je razmerno mnogo boljše plačan oni, ki si jo svojo izobrazbo pridobil potom enoletnega uka pri mojstru in izpopolnjevanju tega uka v obrtni šoli, nego oni, ki se je gulil 7 let v realki in si nato še strokovno izobrazbo prisvojil na tehnični visoki šoli, ki je tudi trajala 4, oziroma 4½ leta. Nam je znanih mnogo primerov, ki to dokazujejo. Da bi ravno stari absolviran tehnik ne našel kruha, ne vemo; pač pa poznamo več fantov, ki so se pri mojstru učili tega ali onega obrta, obiskovali in dovršili obrtno šolo, ter zdaj 19 in 20 let stari, služijo na mesec po 150 kron in imajo upanje, v par letih kot delovodje itd., si pođvojit dohodek. Potom obrtne šole se pride z neprimerno manjšimi žrtvami do ravno tako obilnega kruha kakor potom realke in tehnične visoke šole; pomisliti je namreč, da absolvent obrtne šole v dobi, ko se oni še uči in silno mnogo stane, uživa že lep zaslužek. Troški uka tu in tam pa se tudi ne dađo primerjati.

Spoznavši najnujnejšo potrebo našega naroda, so naši prvoboritelji z velikimi žrtvami dosegli, da imamo danes Slovenci slovensko obrtno in slovensko trgovsko šolo. Obe sta v Ljubljani in namenjeni ne samo za Kranjske, ampak za vse Slovence. Danes hočemo na kratko izpregovoriti o obrtni šoli, dasi smo to že ponovno storili; drugokrat pa bōdemo svoje bralce informirali o trgovski šoli.

Obrtna šola je c. kraljeva, ima za izobrazbo mladine letos 7 in bo od prihodnje jeseni naprej imela 8 oddelkov. Obiskuje se samo po en oddelku; dobe obiskovanja so različne, ker se ravnaajo po obsežnosti učne snovi. Pouk je

teoretičen in praktičen. Oddelki bodo sledeči:

1. Delavska šola za mehanično-tehnične (kovinske) obrti. (Dve leti.)
2. Delovodska šola za elektrotehniko. (Dve leti.)
3. Stavbna obrtna šola. (Dve leti.)
4. Mojstrska šola za stavbno in pohištvno mizarstvo. (Eno leto.)
5. Strokovna šola za lesno in kameneno kiparstvo. (Tri leta.)
6. Specialni (posebni) tečaj za obrtnike. (3 do 4 mesece.)
7. Javna risarska in modelirska šola. (Vsako nedeljo.)
8. Ženska obrtna šola. (Dve leti.)

Število oddelkov je odvisno od števila učencev posameznih strok. Ako je učencev dovolj, se oddelk otvori; ako ne, mora izostati.

Za vstop v 1., 2. in 3. oddelk se zahteva:

da je prosilec star 17 let,

da je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo in

da je dovršil ali učno dobo pri mojstru ali vsaj triletno prakso v kakem mehanično-tehničnem ali elektrotehničnem obrtu.

4. oddelk je namenjen za mizarске pomočnike in mojstre, ki imajo tu priliko, razširiti in izpopolniti svoje znanje v praktičnem, risarskem in obrtno-trgovskem oziru.

Ob vsprejemu v 5. oddelk je prosilecu samo dokazati, da je star 14 let in zadostil ljudsko-šolski dolžnosti.

Specialni tečaji za obrtnike obsegajo:

1. tečaj za obrtnike, ki nimajo zadostne spretnosti v prostoročnem risanju, o geometriji, o geometrijskem in projekcijskem risanju;

2. tečaj za strojeznanstvo in strojno risanje za izvrševanje mehanično-tehničnih obrtov;

3. tečaj za strokoznanstvo in strokovno risanje za obrtnike, ki obdelujejo les, zlasti za stavbne, pohištvne in modelne mizarje;

4. tečaj za elektrotehniko.

V te tečaje se sprejemajo mojstri in pomočniki, ki so zadostili zakoniti šolski obveznosti, in vajenci, ki so že

uspešno dovršili obrtno-načdaljevalno šolo.

5. Tečaj za opravnike pri parnih kotlih;

6. tečaj za opravnike pri raznih strojih;

7. tečaj za strojevodje (vlakovodje).

Vsi tečaji se vrše v zimskem polletju.

Oddelek 7. daje absolventom zavoda, obrtnim pomočnikom, samostojnim obrtnikom in sploh vsem interesentom priliko, vaditi se v risanju in modeliranju.

Ženska obrtna šola obsega 3 strokovne šole:

za šivanje perila,

za izdelovanje obleke in

za umetno vezenje.

Za sprejem v prvi letnik kateregakoli oddelka je treba le odpustnice ljudske šole in dokazila, da je prosilka stara 14 let.

Natančnejši pogoji, katerih ne moremo tu navajati, so razvidni iz programa, ki ga ima šolsko ravnateljstvo na razpologo za vsakega, ki prosi zanj.

Kdor obrtno šolo z dobrim uspehom dovrši, njemu je odprto široko polje. V vseh obrtnih strokah si more pridobiti toliko znanja, da je lahko odličen obrtnik in more odgovarjati vsem zahtevam, ki se zahtevajo od današnjega obrta. Vsled tega lahko postane v večjih podjetjih delovodja, če ostane samostalen, pa visoko čislani mojster. Absolvente obrtniške šole se že od kraja plačuje boljše, kakor pa druge pomočnike, v državnih podjetjih pa se jih posebno išče. Izpričevalo, ki se ga pridobi na ženski obrtni šoli, načomešča pomočniški list, oziroma pomočniški izpit ter daje pravico do izvrševanja šiviljskega obrta, oziroma do obrta zlatega, srebrnega in bisernega venenja.

Slovenci, Slovenke! Vedno je slišati tožbe, da v domovini ni dovolj kruha; tožbe niso upravičene; kajti kruha je dovolj; samo mi se premalo spenjamo, da ga dosežemo. Kdor se bo s pomočjo obrtne šole spel višje, njemu ga ne bo manjkalo. Le pogledjte okoli sebe! Kdo so na naši zemlji v

vseh večjih podjetjih delovodje, strojniki, kdo stavbeni, železnični, telegrafski mojstri itd.? Skoro smemo reci, sami tujei, in sicer sami Nemci; tujei pa zato, ker naših ljudi v teh strokah ni. Do tega kruha imamo prvo pravico mi, ali usposobiti se moramo, da moremo nadomestiti tujece. Zato pa: V Ljubljano v obrtno šolo!

Kako se napravi hlevski tlak iz kamenih plošč?

Ni moj namen, učiti velike posestnike, kako naj si napravijo tlak v hlevu, ker ti, če ga še nimajo, si ga že lahko omislijo; bodisi da jim ga napravi zidar ali betonist. Bolj mi je pri sreju živina revnejših posestnikov, ki imajo, vsaj nekateri, živino v blatu in vodi. Kako bi se pa to napravilo? bo vprašal ta ali oni.

Kadar je toplo, izženi živino na pašo, v dežju pa jo priveži v drug hlev ali listnjak. Potem iztrgaj jasli, če so slabe, ako ne, jih pusti. Za tem spravi iz zemlje vse, kar je v njej, kamenje, les, gnoj itd., do čiste zemlje. Ko si to napravil, poravnaj zemljo tako, da bo visela staja, ki boji za krave 2'20 m, za vole pa 2'50 m dolga od jasli do jarka za sealnico; za krave naj visi 2 cm, za vole pa lahko visi 5 do 6 cm; ostali prostor, ki ni več za stajo, lahko ostane raven. Nadalje poglej, ali ni kaknega izvirka v staji ali pod jaslami. Ako je pri zidu izvirek, je najboljše, da napraviš okoli zidu znotraj ali še bolje zunaj, kanal, ki boji širok in visok 1 dm. Kjer se dobi ploščnato kamenje, se kanal lahko s tem pokrije, še boljše ga je pokriti z betonom. Ko si napravil kanal, recimo znotraj hleva, nasuj, pređen ga pokriješ, po poravnani in dobro stolčeni zemlji malo peska in poravnaj tudi tega z lato ali remljem. Ako imaš dosti kamenitih plošč, lahko iz teli napraviš tlak tako-le: Napravi si malto ali mort, kakor ga rabijo zidarji za zidanje, torej iz debelega peska, kateremu lahko primešaš malo cementa, da je bolj trden, pa malo, da se prehitro ne strdi. Te malte potem deni v vsak kot

toliko, da lahko pritrdiš po eno ploščo. Da moraš že poprej zemljo na zidarsko tehtnico znivelirati, razume se samoobsebi. Na ti dve plošči potem položi lato ter po tej lati polagaj plošče eno k drugi, kakor se pač boljše stikajo. Luknjice, ki ostanejo pri skladanju neenakih plošč, se izdelajo z malimi kamenčki in malto. Tako delaj do konca staje. Na koncu je treba napraviti jarek za odtok scalnice. Tega najlažje napraviš, ako položiš na koncu staje debelejših plošč celo vrsto, da se tlak zviša za kake dobre štiri prste. Ta rob se dobro pogladi s cementom. Potem se dela tlak na hodniku kakor v staji. — Hodnik je lahko raven, le če se ima v kakem kotu teleta, potem naj visi tudi ta prostor nekoliko proti sredi hleva, da se vsa voda steka v jarek, ki naj visi na ono stran, kjer je povodni kanal, po katerem teče voda iz hleva. Ko se je tlak dobro posušil, se lahko nastelje in priveže živino k jaslim, če so še dobre. Ako si jasli iztrgal, moraš prej zabiti stebre za nove jasli, potem še-le polagati tlak, ki naj potem ostane v miru, ko si ga položil.

Kadar spravljáš gnoj iz hleva, ne smeš z motiko grabiti gnoja, ampak z vilami ga rahlo poberi in nato pograbi z grabljami ali pa s hlevsko lopato. Živina se ti bo v takem hlevu bolje redila, kot v gnojnici ali pa na kamenitih gručah, ki se vidijo tu pa tam po hlevih revnih posestnikov.

Dravinjski.

Hlevski tlak iz betona.

V predstojećem članku sem opisal, kako se napravi najcenejši tlak v govejem hlevu. To pa velja samo za kraje, kjer je dobiti ploščnato kamenje. Za kraje pa, kjer je dosti grušča ali gramoza (šodra), je boljši in cenejši tlak iz betona, ki se napravi na sledeči način:

Ko si napravil jasli, poravnaj in potolči zemljo po celem hlevu; staja naj visi proti žlebu ali kanalu kakih 4—6 cm, če dalje časa puščaš gnoj v hlevu, pa več. Za odpeljavo gnojnice izkoplji potem lep jarek, da boš pozne-

je rabil manj desek ali žaganic. Zdaj položi pri stebrih, ki nosijo jasli, ali pa pri koncu staje ali pri žlebu, po eno ravno odrezano desko; kakor debel tlak misliš napraviti, toliko naj sta deski široki. Med tema deskama položi še ravno tako široki deski od jasli pri staji, pritrđi vse štiri z majhnimi količki, da bodo stale po koncu in je videti vsa stvar kakor okvir za okno. Zdaj vzami navadnega gramoza, ki pa ne sme biti blaten ali drugače umazan, ter ga zmešaj s cementom. Navadno se da na štiri dele gramoza en del cementa. Za betonski tlak je lahko gramož mešan, debel in droben. Zmešati se mora najprej sušia mešanica, in sicer tako, da jo dva z lopatami dobro premešata. Potem vzame eden vrtno škropilnico ter med tem, ko dva v tretje premetavata, mešanico poškropi, da je vsa mokra, a ne toliko, da bi voda tekla proč. Nato se vsa ta zmes še dvakrat dobro premeče, a hitro, da se ne strđi; potem se da na mesto, kjer se dela tlak. Mešati moraš na lesenem ali na kamenitem tlaku; potem se zmes zmeče z lopato ali pa zvozi s samokolnico v napravljeni okvir. Potolči se mora dobro, da je povsod polno; nato se z majhno desko, ki ima v sredi zob, vreže ali vtisne povprek staje majhne ali plitve jarke, globoke 2 do 4 cm, da se živina ne drsa. Jarek za vodo naj bo globok vsaj 10 cm ter naj s stajo vred malo visi proti kanalu, ki odvaja gnojnico, najsi bo ta že po sredi hleva izpeljana ali na koncu. Ravno tako se betonira tudi ostali prostor, ki navadno služi za hodnik. Tlak se še potem, ko je malo suš, zgladi s to-le mešanico: Vzame se drobnega, fino presejanega peska dva dela in en del cementa. Na to se vlije toliko vode, da je podobno, ko si dobro premešal, mehki malti, ki jo rabijo zidarji za fino čiščenje zidu. S to mešanico pomaži ves tlak ter ga s kako cunjjo zgladi. To se mora zgoditi, ko je beton mehak; zato si pa moraš deske položiti, da po njih hodiš pri delu. Ko je beton toliko suš, da se več ne prime roke, če ga potipaš, ga lahko večkrat zmočiš z vodo, da se prehitro ne

suši. V 24. urah je navažno suh, da brez skrbi lahko vsakdo hodi po njem.

To delo se živinorejcu bogato plača na živini. Dravinjski.

Purani.

Domovina puranov je Amerika, od koder so jih pripeljali v Evropo v 16. stoletju. Tam živi še dandanašnji divji puran poleg udomačenega. V Nemčiji so poizkušali z rejo divjih puranov, kakor so pri nas upeljali tu in tam divje fazane in jih razmnožili, a ta poizkus je popolnoma izpodletel. Deloma jim ne ugaja podnebje, deloma pa so mladiči premehki za te krajevne razmere. Pač pa so gojili z vneto udomačene purane; za njimi ni izostala Francoska, kjer je perutninarstvo itak zelo razvito. Pa tudi na našem jugu, kjer je milejše podnebje, so vpeľjali purane. Po Hrvaškem, Slavoniji, Bosni in Hercegovini je zelo razširjena reja puranov.

Purana reče le radi okusnega mesa, puro pa porablja za valjenje piščet, rac in gosi. Pura jako pridno vali in dobro vodi mladiče. Mnogo pur pa je tudi zelo neškodnih in neokretnih za ta posel, vsled česar pohodijo in potlačijo mnogo zaroda. Za valjenje in sploli za naše razmere je najbolj primerna srednje velika pura. Amerikanske velike pure, Nortfolk in Mammut so namenjene bolj razstavam in športu, kakor pa kmetu.

Mladi puran doseže na zimo 6—7 kg. Ker pa purani počasi rastejo, dorastejo še-le čez 2 leti, a takrat doseže samec 12—13 kg. Pred tako težkim puranom pa perutninarji zelo svare. Samec je namreč silno ognjevit, zbog česar mnogo samice poškoduje. Najprimernejši je puran-plemenjak z 10 kg teže.

Rekli smo, da pure izborno vale; imenujejo jih žive valilne stroje. Ako pura še ne nese, oziroma ako ne bode še kmalu pričela nesti, jo lahko prisilimo vsak čas k valjenju. Ta lastje za perutninarje velike važnosti, ker lahko izvale razno perutnino v poljub-

nem času, kar je za nje velikega pomena.

Puro prisilimo k valjenju na ta način, da napravimo pripravno gnezdo, v katero položimo 8—10 ogretilih porcelanastih jajec. Na gnezdo posadimo za valjenje določeno puro, jo pokrijemo z rešetom ali jerbasom, ki pa mora biti tako nizek, da pura ne more vstati. Jerbas pa obtežimo s kamenjem ali opeko, da ga pura ne more dvigniti. Vse to pokrijemo z vrečo ali rjuho, da ima pura poltemo in mir. Vsak dan jo vzamemo raz gnezdo, da se naje, napije in osnaži. Ta čas pa denemo jajca na gorko, da se ne ohladi. Ako so namreč porcelanasta jajca mrzla, ne sede rada na-nje nazaj, dokler še ni prišel nagon za valjenje. V 3—5 dneh se pa nagon že pokaže in spoznamo ga na tem, da pura sedi in ostane na gnezdu brez pokrivanja.

Nekateri pa izrežejo v pokrivalo tja, kjer ima pokrita pura glavo, ozko luknjo, poleg katere postavijo jed in vođo, da pura nemoteno 3—5 dni sedi.

Drugi jo zopet prej z žganjem opijanijo, da jo s tem omamijo in pripravijo k mirnemu sedenju. A prevelika „porcija“ jo lahko umori. Ako se že to sredstvo uporabi, zadostuje že žličica žganja, razredčenega z vođo, kar se da na kruhu.

Naravno pa dosežemo namen tudi brez žganja, ako za valjenje namenjeni puri 8 dni poprej damo vsak dan pest lanenega zrnja.

Čudno je pa to, da pripravimo k valjenju tudi samca, ali le v slučaju, če nima nič samice. Sedi dobro, vali dobro, a najboljše in najskrbnejše pa pase mladiče. Pravijo pa, da tudi kapuna lahko pripravimo k valjenju.

Pri purah je pa strast do valjenja takrat nadležna, ako jo hočemo porabiti za opitanje. Pisal mi je tovariš, da kloče pura celo leto in ne je skoraj nič, a on pa bi rad jedel — puro. Sedela mu je na vrtu na odpadlem jabolku, včasih celo na kamnu. Vsa sredstva, trdi, da niso pomagala nič. V takem slučaju je najboljše, da damo puri kurje jajce, ki je že navaljeno in bo v par dneh izvaljeno. Pura sedi 2

do 3 dni na jajcu. Pišče se izvali in v 24 urah že izleze izpod pure, hoteč jesti. Pura gre za njim, ga pase in pozabi na valjenje. 2—3 dni ga je pustimo, potem pa vzamemo. Pura ga bo iskala, pri tem pa mine nagon do valjenja. Na ta način se jo najlažje ozdravi.

O puranu-samcu je dokazano, da oplodi celo serijo jajec z enim samim oplojenjem. Istotako tudi gosjak. Seveda je ena serija jajec pure oziroma gosi majhna napram oni dobre kokoši. Saj pa tudi petelin z enim samim aktom lahko oplodi vsa jajca, ki jih kokoš 3 tedne potem znese. Petelin pa mora biti krepak in ognjevit ter dobro ohranjen.

Tako imamo lahko par pur ali gosi brez samca, jim v gotovem času za nekaj dni dobimo samca od kakega sosedu, ki oplodi vsa jajca s prav popolnim uspehom.

Pure pa zahtevajo obilno proste paše. Rejo nam plačajo le tam, kjer lahko tekajo po sadovnjakih, trajnikih in strmiščih, da si same poiščejo mnogo hrane. Vsled tega spadajo pure le na velike in prostore kmetije. Zelenjadni vrt pa moramo skrbno zapirati; ako pridejo notri tedaj pa požro in razsekajo z močnim kljunom vse od kraja. Puran strastno ljubi zelenjad. Ugaja jim pa tudi le suha zemlja; na mokri ne vspevajo. Posebno v onih krajih, kjer imajo posestniki mnogo žitnega polja, je reja puranov dobičkonosna, ker pobero po njivah vse odpadlo zrnje, ki pride na ta način k dobremu.

Mlađe purice so v prvih dveh mesecih jako občutljive in zahtevajo mnogo skrbnega negovanja. Varovati jih moramo mraza, mokrote in tudi prehude solnčne vročine. Zato jih ne spustimo v mokro travo, zjutraj zgođaj v roso, dokler se ta ni posušila. Hude vročine jih pa obvaruje senca sadnih dreves, kamor se zatečejo pred pekočimi solnčnimi žarki. Zato priporočajo nekateri perutninarji valjenje mlađih puric po kokoših, ker jih te lepše in boljše v mrazu krijejo in skrbneje vodijo nego pura. Pura sama jih namreč le

skrbno in pridno pase, a manj greje. Dobro je tudi, ako je med malimi puricami par piščet, da se purice od teh uče jesti in iskati hrane.

Pri lepem vremenu in skrbnem negovanju vspevajo purice prav dobro; po dveh mesecih ni za-nje več nevarnosti; pripustimo jih lahko samim sebi, ker so že toliko utrjene kot piščeta, ob enem pa si tudi že znajo iskati hrane na paši.

Vzreja mlađih puric zahteva iste hrane kot pri piščetih. Kdor pa ne želi, da bi purice nikdar ne dobile skisane hrane, z mlekom pomešane, je boljše, da jih krmi s suhimi drobtinicami iz belega kruha, pozneje pa s kašo. Mleko jim zelo ugaja in tudi vspevajo lepo po njem; a postala in skisana jed z mlekom jim silno škoduje.

Pure opitamo kakor gosi, race in kokoši. Čim bolj in večkrat menjamo med opitanjem hrano, rajši jedo in lepše se opitajo. Zelo jim ugaja testo iz koruzne moke in namočena koruza. Dobra je tudi ajdova in ječmenova moka.

Kjer pa je na razpolago posneto mleko za zamesenje med moko, ga toplo priporočam. Ni drago, a pospešuje opitanje in da nam zelo nežno in okusno meso.

Zupan.

Dopisi.

Z Dolenjskega. Pravzaprav je bilo to-le pismo prvotno namenjeno g. Faležu v Orehovi vasi, ki je priporočil Pfeiferjev mlin. Z mlinom sem namreč zadovoljen in zato sem se hotel zahvaliti za opozoritev. Ali mlin naročevat sem z Dolenjskega šel v Hoče osebno, si pri tej priliki počujtje g. Pfeiferja ogledal in odšel z željo, sploh nanje opozoriti širje občinstvo. Zato si dovoljujem g. urednika prositi, naj sprejme te vrstice v „Gospodarske Novice“, g. Faleža pa, da mu zahvalo smem izročiti tem potom.

G. Pfeifer ima veliko delavnico, boljše povečano, tovarno, v koji dela kakih 30 ljudi. Izdelujejo pa se mlatilnice, vejalnice, čistilnice (trierji), rezalnice za krmo in takšne za okopa-

vine, družgalnice (sadni mlini) razno-
vrstni mlini, sesalke za studence in za
gnojnične jame, vitli in celo motorji na
bencin kakor na surovo olje; torej sa-
me kmetijske potrebščine. Baš takrat,
ko sem bil tam, so bili v delu zgolj
ročni mlini, in sicer takšni, ki so od
zunaj videti kakor omara, v katero se
vesi obleka. Tiste velikosti in oblike
so, pa tudi tako lično izdelani, da je,
stoječe v sobi, vsakdo ima za omare.
Ali ko se taka omara odpre in se po-
kaže, da so deske nad dva prsta debe-
le, ko se odgrne mnogoterno sestavlje-
ni železni drob, in ko se vidi, da je
vse ne le zelo solidno, ampak tudi zelo
natančno izdelano, potem se človek slo-
venskega podjetja iz srca razveseli in
želi, naj bi našlo mnogo podpirateljev.
Jaz sem si takšen mlin kupil in že sto-
ji v moji hiši. G. Pfeifer mi je pravil,
da ima na to vrsto mlinov baš zdaj to-
liko naročil, da se mu zdi, ta reč ima
prihodnost. Mlin je najmanjše oblike,
kar jih izdeluje, in stane 260 K. Iste
velikosti, a nekoliko bolj razširjene
oblike mlin je po isti ceni. Večji stane-
jo seveda več. Povsod pa se mi cena
vidi zmerna, ne le pri mlinih, ampak
tudi pri drugih izdelkih. Ko sem se
nagledal in sklenil kupčijo, mi je go-
spod Pfeifer še izročil svoj prošpekt,
jaz pa sem mu prijateljski stisnil roko.

Zahvaljujoč se za sprejem teh-le
vrstic, sem z odličnim spoštovanjem
Vaš

J. R.

Gospodarske drobtinice.

**Koliko sadnega drevja ima deželna
štajerska?** Deželni odbor je dal po
raznih svojih uslužbencih v sadjar-
ski stroki prešteti vsa sadna drevesa,
ki rasto na Štajerskem. Stelo se je
skoro poldrugo leto in dobilo vsaj pri-
bližne podatke; točni namreč zato ni-
so, ker so tu in tam posestniki pravno
število zatajili; mislili so namreč, da
gre za dačo, in zato manj napovedali,
kakor v resnici imajo drevja. Sodi se,
da se je zatajila ena tretjina. Naštelo
pa se je v Spodnjem Štajerju 5,986.809,
v Srednjem Štajerju 6,004.012 in v G.
Štajerju 542.748, skupaj torej 12 milijo-

nov 533.559 sadnih dreves. (Radgon-
sko okrajno glavarstvo se je vzelo k
Srednjemu Štajerju.) Po sadnih vrstah
je v celi deželi 7,480.180 jablan, 2 mi-
lijona 105.464 hrušek, 2,120.550 razno-
vrstnih sliv, 526.897 črešenj in 300.474
orehov. Če bi za sodbo v našem sad-
jarstvu bilo merodajno zgolj število
dreves, bi se smelo reči, da je zelo raz-
vito. Toda poleg števila dreves prihajajo
v poštev še drugi činitelji, ki niso
nič manj važni; n. pr. kako se glešta
sadno drevje in kako vsled tega rodi,
kako se uporablja sadje? Odgovori na
ta vprašanja pa sodbo izpremene in se
zlasti mi Spodnještajerci smemo čutiti
prizadete, ker imamo največ takih sa-
donosnikov, da se Bogu smilijo, in
ker sadja ne vemo drugače uporabljati
kakor za tolklo in šnops.

Rodovitnost sadnega drevja ni za-
visna vedno samo od zemlje, podnebnja,
vremena, ampak tudi od raznih, do
sedaj še neznanih pojavov. Vsak sad-
jar ima gotovo kako drevo, ki bujno
raste, je zdravo in krepko, a rodi ma-
lo ali pa nič. Dognalo se je z mnogo-
terimi izkušnjami, da se sadno drev-
je prisili k rodovitnosti na ta način,
da se približno 1 m od tal deblo opa-
še z 10—15 cm širokim pločevinastim
pasom, ki se trdno priveže z močno
žico. Da se pas ne more zajesti v deb-
lo, je ob robih nazobčan. Drevo osta-
ne opasano lahko več let, dokler se ne
doseže popoln uspeh. S takim pasom
se drevesu v nobenem oziru ne škodu-
je. Seveda velja to za zdravo, močno
rastoče, nerodovitno drevo, ki ima do-
volj hirane in vsega, česar potrebuje
za rodovitnost. — Sadjarji, poskusite!
Sedaj je za to najugodnejši čas.

**Na kak način se dodaja zemlji
apno v gnojilo sadnemu drevju?** Sve-
že živo apno se nakopiči na prostem
in pokrije z zemljo. Polagoma se na
ta način pogasi in razpada v droben
prah. Prahi se mora potem nemudoma
raztrositi po zemljišču, ki ga mislimo
gnojiti, in naglo spraviti pod zemljo.
Na njivi se podorje in zabrana, na vr-
tu pa podkoplje. V sadovnjaku ga mo-
ramo pa raztrositi po primernih, koli-
kor mogoče širokih jarkih, ki jih iz-

kopamo pod kapom drevesnega vrha in jih potem zopet pokrijemo z rušo. Odraslemu drevesu damo 10 kg apna in še čez, to pa potem zažostuje za 4—5 let. Najboljši čas za gnojenje z apnom je jesen.

Tečaje za pokončevanje voluharjev prireja nižjeavstrijsko deželno sadjarsko društvo. Udeleženci se najprej seznanijo z življenjem in pouče o škodi, ki jo povzroča ta žival. Potem se vadijo v različni činih pokončevanja, posebno o nastavljanju pasti, zastrupljanju itd. — Tuđi pri nas bi bili umestni taki tečaji. Voluharja pozna malokdo, da si dela naravnost velikansko škodo tuđi po naših krajih. Marsikateri kmetovalec ne ve razločevati voluharja od navadne poljske miši.

Kakšna krma je za doječō kobilō najboljša? Odgovor: Oves je v naših razmerah za konje najbolj primerna krma, ker so naši konji nanj najbolj vajeni, ter velja to tuđi za doječō kobile, ki imajo po ovsu dovolj mleka dobre sestave, kjer je veliko ruđninskih redilnih snovi, ki so žrebetu za dober razvoj potrebne. Izmed vseh žitnih vrst je rž prav najslabše krmilo; ona napenja, povzroči lahko kobilī in sesajočemu žrebetu bolezen. Precej ko kobilā stori, ji jako dobro de močnata pijača, ki se po angleškem receptu tako-le naredi: 200 g ovsene moke, ki se poprej s toliko mrzle vođe pomeša, da se dobi gost močnik, se kuha 5 minut v 4½ l vođe in se pusti, da se shladi. — Tri ure po zavžitju te pijače naj dobi kobilā dober oves. Kobilā naj se napaja s prestano vođo, ki se ji primeša nekoliko moke. Navadno so kobile po porođu zelo žejne, in temu naravnemu nagonu je treba ustreči. Če je vođa čista in ne premrzla, naj kobilā pije kolikor hoče. Kobilō je treba imeti na gorķem, varovati jo je prepilna ter jo je vsaj prve 4 tedne rajši pičlo kakor preveč krmiti. Močno krmljenje je le tedaj umestno, če ima kobilā malo mleka. Ječmenova moka, pomešana med pijačo, kuhano laneno seme, korenje in otrobi pospešujejo mlečnost.

Osrednja zadruga za vnovčenje živine v Mariboru naznanja, da ima v zalogi več Matijevičevih merilnih trakov za določitev teže pri živini. En komad I. vrste stane K 5.90, II. vrste pa K 4.50.

Vprašanja in ponudbe.

Kupil bi rad nek naš član konja 4—6 let starega srednje teže, biti mora dober tekalec. Nadalje nam naj javijo člani, če imajo kaj pitane živine, da jim oskrbimo kupca. Ero brejo telico, dve do tri leta staro, čiste marijadvorske pasme želi kupiti nek naš član.

Na prodaj: Lepega plemenskega bika, 2 leti starega, murdolske pasme ima na prodaj Marija Dobnik, posestnica na Rudečem trgu št. 5, (Zgor. Kotič) p. Sv. Lovrenc nad Mariborom. — **Kravo** z novim mlekom, jako izvrstna plemenka, brez napake, ima na prodaj Lovro Fugina, Sv. Peter v Sav. dolini. — **Lepega rējenega bika** ima na prodaj nek naš član blizu Središča. Tehta blizu 500 kilogramov. — Blizu Marenberga je na prodaj par lepih pitanih volov. Tehtajo blizu 16 meterskih stotov.

Osrednja zadruga.

Sejmi. (Kratice: Sejmi za goveda = g, za konje = k, za svinje = s, za drobnico = d).

V maju: 15. Arvež s d, Breg pri Ptujū s, Sv. Helena pri Šmarju g, Sv. Marjeta ob Pesnici g, Slivnica pri Mariburu g; 16. Bizeljsko g, Sv. Ilj v Slov. gor. g, Pilštanj g, Vojnik g; 17. Brežice s, Maribor s; 19. Sv. Jurij ob juž. žel. g, Sv. Lenart v Slov. gor. g, Sv. Trojica v Slov. gor. g; 20. Ormož s, Radgona g; 21. Breg pri Ptujū s, Imeno s, Lemberg g, Ptuj g k s; 23. Loka pri Zidavem mostu g; 24. Brežice s, Maribor s; 26. Sv. Duh na Ostrem vrhu g, Sv. Filip pri Veračah g, Ivnica g, Jarenina g, Luče ob Savinji g, Nova Cerkev pri Celju g, Rogatec g, Ruše g, Slivnica pri Mariboru g, Svetina g, Tinsko pri Šmarju g, Sv. Urban pri Ptujū g, Vitanje g; 27. Ormož s; 28. Imeno s, Maribor g, Ptuj s, Tržišče pri Rogatecū g.

